

DRIE KRALINGSE FIGUREN UIT DE ACHTTIENDE EEUW: II. JACOB VAN DE WERKEN, TIMMERMAN, MOLENBOUWER, AANNEMER VAN WATERWERKEN EN UITVINDER

DOOR DRS. G.TH.H.C. PIECK

JACOB van de Werken, zoon van Gerrit van de Werken en Aletta Schrijvers, werd op 26 september 1734 te Molenaarsgraaf in de Alblasserwaard gedoopt. Hij trouwde op 27 november 1766 te Ooltgensplaat met Jannetje Boon, geboren te Oude Tonge en wonend op de Meent te Rotterdam. Op 30 juni van dat jaar had hij al met zijn bruid een langstlevend testament gemaakt voor notaris Cornelis Jacobss¹⁾. Op 1 december 1775 legde hij alhier de poortereed af in tegenwoordigheid van alle burgemeesters en betaalde hij de voorgeschreven twaalf gulden.

Hij had zich aanvankelijk gevestigd in het logement van Christiaan Timan aan de Oostpoort, later aan de 's-Gravenweg in Kralingen. Op 28 december 1774 werd hem door notaris Adam Schadee een insinuatie gedaan namens J.D. Huichelbos van Liender c.s.²⁾, waarin van hem, Abraham Harthals en Anthony Moens werd geëist het lek in de buitendam in de Kolk aan de Oostpoort na te zien en te stoppen, zodat bij het malen der molens geen water uit de Hoge Boezem kon komen. Ingeval van weigering of uitstel moest de notaris expresselijk protesteren van kosten, schade en interessen, zoals de vaste term luidde. Jacob antwoordde, dat hij de zaak met zijn confraters zou bespreken. Hij was dus opgetreden als aannemer van waterwerken. Het betrof hier de fameuze vuurmachine van Steven Hoogendijk, waar zowel Van Liender als notaris Schadee mede bij betrokken waren. Hun spectaculaire optreden heeft Van de Werken naar deze stad gelokt. De twee partijen hadden veel verschillen en om een billijke en spoedige oplossing te bereiken schakelden zij als arbiters de fabriekmeester en landmeter Dirk Smits en de mr. metselaar Dingeman Danserweg in, met machtiging om een superarbiter te benoemen³⁾. Op 13 maart 1775 deden dezen uitspraak: Voor het maken van alle werken, die niet in het bestek stonden, kregen de aannemers f 1692,- toegevoegd. In mindering werd gebracht f 792,- voor hetgeen minder aan